

Uredništvo:
Schillerjeva cesta št. 3,
dvorišče, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razun nedelj in praznikov ob 4. uri popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri popoldne.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uvažujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravništvo:
Schillerjeva cesta št. 3.
Naročnina znaša za avstro-
ogorske dežele:
celoletno . . . K 25.—
polletno . . . K 12.50
četrletno . . . K 48.—
mesečno . . . K 2.10
Za Nemčijo:
celoletno . . . K 28.—
za vse druge de-
žele i. Ameriko K 30.—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za oglase (inzerate) se
plačuje od četrstopne
petit vrste po 12 h, za
večkratni natis primeren
popust.
Posamezna šte. stane 10 h.

Št. 262.

Telefonska številka 65.

Celje, v četrtek, 17. novembra 1910.

Čekovni račun 48.817.

Leto II.

Notranja kriza v Angliji.

London, 12. novembra.

Dne 15. novembra se zopet sestane angleški parlament, ki je bil 29. julija odgojen. Da mu je odmenjeno daljše žitje, je skoro izključeno, ker so se pogajanja veto-konference v četrtek konečno razbila. V Angliji so se čez to konferenco 8 mož, ki je bila 7. junija ustanovljena pod vplivom smrti kralja Edvarda, v znamenju splošne mirovne potrebe, zbijali dobrih in še več slabih dovtipov. Že vnaprej je bilo gotovo: da se lažje združita ogenj in voda kakor pa zjedinijo konservativci in liberalci, lordi in prostaki glede omejitve veto-pravice gornje (lordske) zbornice proti sklepom poslanske zbornice. In tako prevladuje danes, ko vlada odreja vsako pojasnilo glede vsebine in teka dogovornih razprav, mnenje, ki se je že slišalo pred nekaj časom, da je cela epizoda veto-konference bila samo gledališki koup, namenjen pustiti obema strankama časa v parlamentarnih počitnicah, da zberete moči za najbrž neizogibne nove volitve. Angleško ustavno vprašanje stoji namreč sedaj na istem stališču, kakor je bilo pred razpisom januarjskih volitev, z drugimi besedami, kakor je bilo za časa smrti kralja Edvarda. To se pravi: lordska zbornica vstraja pri svoji veto-pravici, četudi je morda — vsled sile, ne iz lastnega nagiba — do gotove stopinje pripravljena za reformo na podlagi Rosebery-jevih nasvetov. Poslanska zbornica pa stoji na stališču vladinih resolucij z dne 22. marca t. l., ki imajo prvo branje za seboj. Te hočejo odvzeti lordski zbornici pravico odkloniti budget ali opremiti z dostavki. Nadalje hočejo pri drugih nefinancijskih zakonskih predlogih omejiti oblast lordske zbornice; vsaka predloga bi se naj brez pritrditve lordov smatrala za postavbo, ako jo je poslanska zbornica v treh sledečih si sesijah sprejela in lordski zbornici dostavila en mesec pred zaključenjem zasedanja; tretjič se hoče poslovna doba parlamenta omejiti na pet, namesto dosedanjih sedem let.

Gotovo je, da se lordska zbornica ne bode nikdar pridružila tej nameri, saj bi se oropala velikega dela svojega političnega vpliva. Na drugi strani pa ima majoriteta liberalnega kabineta Asquithovega v poslanski zbornici vsled januarjskih volitev premalo političnega in moralnega vpliva, da bi mogla napotiti krono, da stre odpor lordske zbornice napram željam poslanske zbornice. Torej

ne preostaja Asquithovemu ministerstvu ničesar drugega kakor apelirati na angleški narod, to je razpustiti parlament in razpisati nove volitve v nadi, da se sedanja sestava poslanske zbornice (273 konservativcev, 275 liberalcev, 40 delavske stranke, 82 irskih nacionalistov) zboljša v smislu večje liberalne, od delavske stranke in Ircev kolikor mogoče neodvisne majoritete. Vprašanje je sedaj: bo li Asquith v slučaju, da se kralj Jurij vendar ne odloči za imenovanje liberalnih parov, kar pa smatramo pri vplivu toryjev na dvoru za izključeno — razpustil takoj parlament po odslovitvi veto-osnove, ali bo pustil prej obravnavati budget? Najbrže bo o tem odločil kronski svet, ki se zopet sestane 15. t. m. Vendar kaže dejstvo, da delavska stranka in Irci hočejo dovoliti budget le pod pogojem istočasne rešitve ustavnega vprašanja z največjo verjetnostjo, da bo razpust poslanske zbornice sledil kmalu po zopetni otvoritvi parlamenta. Mogoče, da se bode v slučaju, ako lordska zbornica zavleče odločitev, posvetovalo o budgetu in obravnavalo o predlogi glede plačila volilnih stroškov in honorarja poslancev; gotovo pa bo sledil razpust parlamenta najpozneje 10. januarja. Nove volitve se bodo vršile med 14. in 29. januarjem. Izid volitev bo, kakor se kaže, za liberalce boljši ko januarja t. l. Ker je kabinet Asquith za bojno opremo angleškega brodograja več storil ko kateri drugi prejšnji, je temu agitacijskemu sredstvu konservativcev odvzeta ost in tarifa reforma, odločitev Anglije za obrambno carino, ki vkljub vsemu prizadevanju nikdar ni bila popularna, bo danes tem manje mamila, ker se vidi, kam so prišle Nemčija in Zvezne države ameriške s svojo obrambno carino. Ako še temu prištejemo dejstvo, da si je znal Asquithov kabinet pridobiti s socialnim zavarovanjem mnogo prijateljev, bomo uvideli, da stojijo šanse za liberalce dovolj dobro. S čim hočejo priti proti temu konservativci?

Za ohranitev neomejenih pravic lordske zbornice se bo navduševal pač malokateri Anglež, tudi če se mu strašilo enozborničnega sistema, irske homerule in socialistične nadvlade še tako živo slika na steno. Razumeno je torej, da je v očigled novih volitev razpoložnost v konservativnih krogih prav potrta, v liberalnih krogih pa zelo povzdignjena. Klic „boj proti lordski zbornici“ jamči tokrat liberalcem sijajno volilno zmago.

K begu L. N. Tolstega z doma.

V Pragi, 15. nov.

Nenadni beg ruskega pesnika in filozofa L. N. Tolstega z doma je vzbudil pravcati alarm po cellem svetu in povzročil nebroj senzacionalnih vesti, ki pa ni malo ne odgovarjajo resnici. »Čas« je dobil iz Jasnaje Poljane sledeče poročilo: »Odhod L. N. Tolstega z doma ni onih, ki so bili posvečeni v njegovo rodbinsko življenje, prav nič iznenadil. Zadnji čas si je vedno in vedno želel, da bi mogel živeti v skladu s svojimi načeli. Ugibanje, da je težko pranašel izobčenje iz cerkve in da se stalno naseli v samostanu zaradi pomirjenja s (pravoslavno) cerkvo, je popolnoma prazno. Odhod Tolstega so poglavitno povzročili rodbinski razpori zaradi katerih je že letos dvakrat zapustil Jasnajo Poljano. Šele pred nekoliko tedni se je po daljši odsotnosti vrnil domu. Poročilo, da bi se nastanil v ženskem samostanu, ni resnično, morda da gre tu za obisk samostana, čegar gostoljubnost uživa postarna sestra Tolstega. (To domnevanje se je med tem časom uresničilo; kajti Tolstoj je po obisku svoje sestre odpotoval takoj zopet — namenjen bojda na jug, k takozvanim duhoborcem na Kavkazu. S to versko sekto Tolstoj zelo simpatizira. Med potjo pa ga je prišla bolezen. Več glej med dnevnimi vestmi. Op. uredn.) Še manj je verjetno, da bi se Tolsti odločil za meniško življenje. Poiskal si bode kak od sveta ločen kraj in bode delal dalje.« — Dogodki v Jasnaji Poljani so došli naglo in nepripravljeno. Še minul teden je pisal telesni zdravnik Tolstega dr. Makovicky v Prago in je prosil za odgovor v Jasn. Poljano. Po pismu dr. Makovickega je bila nedavna ledvična bolezen Tolstega jako nevarna; vendar pa si je hitro odpomogel. — Časnikarska poročila o stotinah kmetov, ki v Jasnaji Poljani plačujejo za Tolstim, diše že daleč po senzaciji, dasiravno še s tem nočemo reči, da bi muški Tolstega ne ljubili. Ljubijo ga — ali ne jokajo. — Kaj bi hodili dolgo okoli vroče kaše, saj gre vse po svetopisemskem vprašanju: »Kedo najde hlabro ženo?« Izmed inozemskih listov so le nekateri zadeli pravi vzrok Tolstovega bega. Grofica Tolsta je energična žena, štirinšestdeset let stara, ki prav nič ne deli nazorov svojega moža o revščini, o verskem komunizmu itd. Za to bi nikdo ne mogel obsojati žene in matere, ki skrbi za svoje otroke in ki je vzrasla v blagostanju. Gospa Zofija Andrejevna pa je napravila zadnji čas vsled svoje velike skrbnosti več napak, s katerimi je svojega moža hudo blamirala v dobesednem smislu. Ona ni le nerada videla Tolstovih častilcev ampak jih je vedela z malimi neljubnostmi in spletkami odstranjevati iz Jasn. Poljane. Dala je poleg drugega tudi natančno nadzorovati gozdove in polja pred praktičnimi kmečkimi prijatelji nazorov Tolstega, kar je pa starega filozofa zelo razburjalo. Upirala se je energično temu, da bi mož pošiljal svoje nove rokopise časnikom za-

LISTEK.

Tast Kondelik in zet Vejvara.

14

Ceški spisal Ignát Herrmann. — Poslovenil Stanko Svetina.

V. Kaj meni gospod Kondelik?

Onega večera po dogodku z deklo Reziko, katere zmoti je napravila celi rodbini precej časa tako zmešnjavo in strah, se je vračal mojster Kondelik od Vejvarovih v najboljšem razpoloženju. Prvič je bil zelo vesel, da se je čudna uganaka tako gladko in miroljubno rešila, drugič je zelo prijetno in takorekoč toplo učinkovalo nanj mirno ozračje prijazne vinogradske domačije.

Gospa Kondelikova bi ostala tam najrajše do jutraj. Ko se je poslovila z mladima, je odhajala od njih s strahom, da na poti proti domu »stari« spusti svojo navadno »bandurko«, kakor je rekla. Nikdar se ni bala takih njegovih razlag in ni se umaknila, če je v sebi čutila premoč. Vemo, da se je znala upirati svojemu soprogu. Toda danes ni imela notranje trdne podlage; skoro pripoznala je, da pada krivda usodne zagonetke z napako deklo v gotovi meri tudi nanjo. In skoro čutila se je, ko ji je mojster Kondelik podal roko,

ko sta stopila iz hiše. Ko se ga je oprijela, sta hitro stopala proti Pragi.

Nekaj časa je mojster veselo žvižgal, potem pa je zopet močno zapuhal, da mu ne bi ugasnila viržinka, ki si jo je pri odhodu od Vejvarovih prigljal. In ko sta prišla do svojega stanovanja v Ječni ulici in je mojster Kondelik stopil dvorljivo od vrat, da bi mogla njegova žena prva stopiti v hišo, je bila gospa Kondelikova prepričana, da to ravnanje nima vzroka nikjer drugod, kot v nežnem, vljudnem vedenju zeta Vejvara napram Pe, pici, katerega priči sta bila celi večer. Glej, kako tak vzgled učinkuje! No, saj je bil tudi oče Kondelik vselej prav vrl soprog.

Mojster je odložil doma viržinko in ko se je slačil, je neprehodno žvižgal. Gospej se je vseeno zdelo, da se današnji dan še ni končal. Tako žvižganje je bilo pri njenem soprogu znamenje, da se pripravlja govoriti. Pri njem je bilo to kakor uvertura k operi.

Gospa Kondelikova je stikala po sobi in je skrivaj gledala, ali je vse v redu, da bi odstranila vsak povod h kakemu neprijetnemu govoru.

»Pil ne boš več, kaj ne, stari?« ga je vprašala kar najprevidneje.

»Ne bom, Beti, in to shlapelo pivo mi tudi ne diši.«

Gospa Kondelikova je nesla pivo tiho na okno, zaprla ga je in rekla kakor sama zase:

»Jutri skuhamo pivno juho.«

»Le skuhamo jo, Beti, in tudi pojejte jo«, je odgovoril mojster Kondelik. »Dobro veš, da ne bi jaz za pivno juho prodal prvenstva...«

»Seveda samo za naju«, je hitela gospa, »zame in za Katinko... Toda stekleničico grenke boš izpil danes, kaj ne, stari?«

»Lahko naliješ, Beti«, je pritrdil mojster.

Gospa Kondelikova je že nalivala v majhno čašo gorke karlovarske. To je bil njen lastni pridelek, za katerega je prinesel nekdanji recept gosposd Hupner, ki ga je zopet dobil od kolege, gosposda Grešla, ki je kuhal vsakovrstna žganja in likere za celi svoj oddelek v uradu.

Gospod Kondelik je posrkal iskrečo se zlato-rumeno tekočino, oblizal si je brke, postavil čašico na mizo in je hitro rekel:

»In sedaj imaš lahko mir, Beti. Sedaj so pri Vejvarovih kompletni, cela garnitura: gospod, gospa in dekla!«

Gospa Kondelikova je ravno prišla steklenico, da bi jo postavila na kredenco in je rekla samo mimogrede:

»Saj sem vesela, stari, da nima Pepica več teh skrbi. In da se je to tako končalo...«

»Jaz tudi, Beti, jaz tudi. In ko že o tem govoriva, bi ti rad nekaj povedal.«

Aha, sedaj pride! Gospa Kondelikova je pre-

stonj in kjer je le mogla, je preprečila, da bi se njegove knjige zastoj dajale zavodom in šolam. Je tega komaj leto, kar se je enaka vest glede neke šole širila po časopisih. Njeno finančno nadziranje se je zadnja leta tako poostriilo, da je bil Tolstoj pod pravcato kuratelo. Odklanjala je prošnje za pomoč, ovirala pomoč, katero je še on dal in obljubil, tako da je slednjič moral sam v časnikih proglasiti, naj se nikdo ne obrača s prošnjo do njega. Kadarkoli je zvedel Tolstoj za tak slučaj ženinega postopanja, je odpotoval k hčeri, omoženi Obolenski. Zdi se, da ga je tudi sedaj odgnal enak slučaj z doma.

Politična kronika.

(K pogajanjem v Pragi. — Iz delegacij. Šusteršičev poraz. — Parlamentarne vesti. — Konflikt v galškem deželnem zboru.)

Včerajšnja poročila iz Prage pravijo, da se trudijo veleposestniški poslanci doseči s kompromisn. predlogi vsaj začasen sporazum med Čehi in Nemci. Čehi bi naj dovolili, da bi permanentna komisija obravnavala sporazumni material do 20. decembra, Nemci pa bi naj dovolili davčne zahteve Čehov, vsaj za eno leto. Odločitev o tem predlogu še ne bo padla danes, temveč najbrže šele prihodnje dni. Vse skupaj ne pomenja ničesar drugega kakor staro avstrijsko navado: zavlačujmo! Zavlačujmo tako dolgo, da bodo iz vsega vendarle Nemci zbili kak dobiček!

V plenarni seji avstrijske delegacije se je včeraj nadaljevala in končala debata o takozvanem bosanskem kreditu. Govorili so deleg. Šusteršič, Axmann, Masaryk, Latour, Seitz in knez Schönburg. Baljak je izjavil, da glasuje proti dr. Šusteršičevemu predlogu, ker je kazal bar. Burian napram Srbom še precej objektivnosti. Dr. Ploj je v svojem zaključnem govoru znova povdarjal potrebo, da se državnopravno stališče Bosne vendarle uredi. Konstatiral je mnenje delegacije, da se odločno odklanjajo ogerske »zgodovinske pravice« do Bosne; prej bi se priznale zgodovinske pravice kraljevine Hrvatske do Bosne in Hercegovine. Želi, da bi se duševne zveze med Bosno in Hercegovino in Zagrebom vedno bolj utrjevale in spopolnjevale. Nato je delegacija odobrila bosanski kredit, **odklonila z vsemi proti 12 glasom Šusteršičevo resolucijo**, odklonila Masarykov predlog za odkup »kmetov«, sprejela pa predlog Niemec-Seitz glede socialnopolitičnega zakona v Bosni in Lecherjev glede ureditve poštinih tarifov. Delegacija je tudi odklonila predlog, da bi se v Biščevič-Armannovi aferi sestavila preiskovalna komisija. Nato se je pričela obravnavati o izdatkih za armado in mornarico.

Kakor smo javili včeraj, bo državni zbor skličan 24. nov. Poleg že objavljenega delovnega programa je na dnevnem redu znova vprašanje italijanske pravne fakultete — in naše mnenje je, da bi se ribniški prerok s svojimi polit. mamelukijami pripravil za to, kako bo rešil slovenski narod v tej aferi občutne škode, kakor da vodi v delegacijah boj za sarajevskega škofa, ki je pri volitvah tako žalostno pogorel in osební boj proti dr. Ploju. Ker na Češkem ni došlo do nobenega rezultata pri pogajanjih — ne boše tudi nobenih sprememb v kabinetu in Bienenrth pride s celim svojim dosedanjim kabinetom zopet pred parlament.

Navzlic besnemu odporu Rusinov, je galški deželni zbor vendar predelal deželni proračun. — Omenili smo že kratko, da je naperjen odpor Rusinov v galškem deželnem zboru proti novi volilni reformi. Poljske stranke so namreč že sklenile med seboj dogovor, po katerem bi bil bodoči

galški deželni zbor tako sestavljen: število poslancev bi znašalo 198. Od teh bi bilo 13 virilistov, 44 veleposestnikov, 36 mestnih poslancev, 5 zastopnikov trgovskih in obrtnih zbornic, 2 zastopnika obrti, 10 poslancev splošne kurije in 88 poslancev kmečkih volilnih okrajev. Rusini bi dobili le 46 poslancev in sicer 3 viriliste, 1 veleposestnika, 2 mestna poslanca, 2 poslanca splošne kurije in 38 kmečkih poslancev. Jasno je, da je odpor Rusinov, katerih je polovica v deželi, proti taki volilni »reformi« opravičen.

Štajerske novice.

Belokranjska železnica — dr. Plojev uspeh. »Slovenec« in klerikalci so bili v hudih zadregah, zaradi belokranjske železnice. Posebej še, ker se njihov leader dr. Šusteršič vladí na ljubo ni potrudil v odsek za zunanje in bosanske zadeve, kjer se je obširno in temeljito razpravljalo o železniški zvezi Kranjske ozir. Hrvaške z Dalmacijo in Bosno. Ker je ostal dr. Šusteršič kot kranjski delegat doma, je moral dr. Ploj kot štajerski delegat zastopati njegovo mesto in vladí tolažiti želje Kranjcev ter tudi posredno prizadetih Štajercev glede belokranjske in dalmatinske železnice. In po izjavah ministerskih predsednikov Bienenrtha ter Khuena v delegacijah soditi, je imel ta odločni dr. Plojev nastop že uspeh: kajti Bienenrth kakor Khuen sta izjavila, da se bode gradila železniška zveza z Dalmacijo vendarle skozi Liko. Od znane Bienenrthove izjave, da vlada študira na železnico po Unski dolini in da bode opustila likansko železnico, se je torej zgodila v vladnih krogih vendarle sprememba nazorov. To je zasluga dr. Ploja, zasluga pa je tudi vseh onih, ki so odločno opominjali avstrijsko vlado, da ne gre gaziti že sklenjenih zakonov in pogodb in se ne sme pustiti Ogrmom, da bi se kar tako igrali z našo državno polovico, kakor bi bilo njim ljubo. Upamo torej, da bodeta obe vladi tudi držali besedo in baš »Slov.« zatrjuje — ne da bi seveda omenil dr. Plojevo delo in zaslugo — da je železn. minister Wrba izjavil, da prične s delom že prihodnje spomlad.

Od Sv. Bolfenka pri Središču. Včeraj 16. t. m. dopolnel smo pokopali našega odličnega rodoljuba g. Franca Zabavnika st., ki je umrl, kakor ste že poročali, v nedeljo, v 67. letu starosti kot žrtve žledodnega raka. Mož je bil svoj čas skozi desetletja vzgleden župan občine Vodranci, član in dolgo časa načelnik krajnega šolskega sveta, načelnik narodne posojilnice in hranilnice, do nedavna član okrajnega zastopa, neumorno delaven za napredek svoje ožje domovine. Pred par leti se je stalno naselil v Križanščaku, na prijazni višini v lepi zidnici sredi vinorodnih ljutomerskih gor. In tam gori na tej višini je tudi izdihnil svojo plemenito dušo. Kako ga je ljudstvo ljubilo in spoštovalo, je pokazal včerajšnji pogreb. Dasi je bila pot v Križanščak že vsled prejšnjega deževja silno slaba in dasi je včeraj jutraj neprestano deževalo, se je nabralo pri pokojnikovi zidnici nebroj ljudstva. Dasi naprošen, bolfenski župnik, ki mu za agitacijo ni nobena pot preslaba in nobena daljava prevelika, ni hotel priti na dom, kar je ljudstvo splošno obsojalo. Ob krsti je spregovoril v imenu narodne stranke njen odposlanec urednik Vek. Spindler pomenljive besede pokojniku v spomin. Pokazal ga je kot moža, za katerim žaluje ne le njegova rodbina, ampak tudi cela fara, ves okraj. Nato je šel dolgi sprevod doli proti Sv. Bolfenku. Pretresljiv je bil prizor, ko je, oprta ob vnuka, pristopila pred Kerenčičevo hišo h krsti rajnega njegova 88letna mati in se bridko lihteč poslovila od sina. Sivolasla mamica pač menda ni mislila, da bo svojega sina še preživela. Po opravljenem obredu pri cerkvi in na pokopališču smo na to draga ga nam rajnega izročili materi zemlji. Pogreba so se udeležili poleg stotin ljudstva korporativno tudi šolski otroci, miklavževsko-bolfen-

sko veteransko društvo ter pokojnikovi prijatelji tudi iz daljnih krajev. Bod vrlému možu ohranjen med nami časten spomin!

V O priliki pogreba g. Fr. Zabavnika st. pri Sv. Bolfenku nad Središčem včeraj 16. tm. so nabrali prijatelji pokojnika v ožji družbi pri g. Galiču K 872 za CMD, K 8' — za narodni sklad in K 2'10 za bralno društvo »Lipa«.

Hribarjeva brzojavka dr. Kramáru. »Slovenec« je priobčil včeraj uvodnik, v katerem očita slov. naprednjakom, da so vzvezi z Burianom in Bienenrthom, za kar da je nepobiten dokaz brzojavka drž. posl. Hribarja dr. Kramáru, naj ne glasuje za pogreto Šusterš. resolucijo proti bar. Burianu. »Slov. Narod« se je obrnil na »Slovenčev« članek do drž. posl. Hribarja za pojasnilo, katero slove sledeče: Resnica je, da sem poslal prijatelju dr. Kramaru brzojavko, v kateri sem mu svetoval, naj bo previden in naj preje prevdari, predno bo glasoval za znano dr. Šusteršičevo resolucijo. To pa sem storil iz zelo taktičnih razlogov. Kakor je vam znano, sem bil pred nekaj tedni v Sarajevu ter sem porabil to priliko, da se temeljito poučim o bosanskih razmerah. Pri tem sem se prepričal, da si niti Srbi, niti Hrvati Mandičeve skupine, niti mohamedanci ne žele, da bi se barona Buriana v sedajnem času prisililo, da bi odstopil. Uvažujejo namreč, da bi v sedanji dobi silnega nemškega natiška v državi, kakor tudi v Bosni sami, ne bila umestna sprememba na stolcu skupnega finančnega ministra, ker je čisto gotovo, da bi v tem slučaju prišli Bosanci z dežja pod kap in da bi bil imenovan za Burianovega naslednika mož, ki bi bil težnjam prebivalstva še bolj nasproten, kakor je Burian sam. Ni mi treba povdarjati, da je navadna laž, da bi bil dr. Kramaru sporočil, da je v interesu srbskega svobodomiselstva, da Burian ostane na čelu bosanske uprave. Da pa so razni ugledni slovanski politiki spoznali, da dr. Šusteršičeva resolucija ni na korist bosanskega prebivalstva, kakor se na prvi hip zdi, dokazuje dejstvo, da je dalmatinski srbski poslanec dr. Baljak, ki gotovo dobro pozna bosanske razmere, **glasoval proti resoluciji**. Dr. Kramar je bil pri glasovanju odsoten, ako bi pa bil navzoč, bi bil prav gotovo tudi glasoval proti Šusteršičevi resoluciji. Delegat Mandič je sicer glasoval za resolucijo, a že sedaj obžaluje, da se je dal dr. Šusteršiču vjeti. Da se je stališče bosanskih strank proti baronu Burianu dokaj spremenilo, je vzrok to, da je jel v zadnjem času izvajati pametnejšo politiko nasproti prebivalstvu. Srbom se je zlasti prikupil s tem, da je dal cirilici popolno enakopravnost z latinico ter ukazal, naj se s srbskim prebivalstvom uraduje dosledno v cirilici. Tudi nasproti Hrvatim in mohamedancem je jel postopati kulantneje. Vzpričo tega je pač umevno, da se vse bosansko prebivalstvo — izvzemši morda Stadlerjeve skupine — naravnost boji vsake spremembe na stolcu skupnega finančnega ministra, ker ga navdaja bojazen, da bo vsaka taka sprememba samo poslabšanje sedanjega položaja. Vidite, ti vseskozi poštene in trezni motivi so me vodili, da sem brzojavil dr. Kramaru. Iz tega, kar sem navedel, je razvidno, da sem bil naravnost upravičen slovanske politike opozoriti na faktičen položaj v Bosni ter jim nasvetovati, da naj bodo previdni. — K temu poročilu nam ni treba ničesar pripominjati kakor to, da je sedaj popolnoma jasno postopanje deleg. dr. Šusteršiča. Njegova resolucija je imela le osebno ost proti dr. Ploju — ali pa dr. Šusteršič bosanskih razmer s svojim časopisjem vred niti najmanj ne pozna. Naravno je, da je dr. Š. s svojim postopanjem le še utrdil Burianovo stališče; kajti sodba je splošna, da so cesarjeve besede »Burianu je treba dati zadoščenje« in odobravanje cesarjevo dr. Lecherjevih besedi, da je lažje kritizirati nego delati, naperjene direktno proti »zmagonosnemu« klerikalnemu generalu dr. Šusteršiču. Zato je tudi umevna »Slovenčeva« jeza. Kaj mislite, ljubi »Slo-

šinil neljub čut. Po dolgi soprogovi pripravi je sodila, da ne bo nič kaj prijetnega.

»Kaj pa, stari?« se je obrnila k njemu z najvljudnejšim obrazom in kakor da ne bi prav nič slutila, o čem hoče začeti. In vendar ni mogel govoriti o drugi stvari kot o današnjem dogodku, o bojnem pohodu na Vinograde. Nič ne pomaga, tudi ona mora izpiti svoj »kelh grenkosti« pred spanjem. In upala je že, da iz vsega skupaj ne bo nič. —

»Nekaj ti bom povedal, dobro poslušaj, Betka...«

Mojster Kondelik je rekel to tako, kakor bi se pripravljaj na velik skok, in v gospej Kondelikovi je zastala sapa nad besedo Betka. To drobno, nežno, zaupno ime, ki ga je slišala gospa v začetku svojega zakona, se je slišalo čimdalje bolj redko iz mojstrovih ust, niti spominjala se ni, kedaj se je to slednjič zgodilo. In tu naenkrat: Betka! Gospej Kondelikovi so prišli pri tej besedi na misel doktorji. Ako hočejo izvršiti kako težko operacijo na bolniku, ako hočejo odrezati ranjenemu roko ali nogo, potem pacienta najprej kloformirajo, da ne bi čutil bolečin. Ali je nenavadno ime gospoda Kondelika tudi taka narkoza, da se ne bi preveč zvijala pred rezajočimi nadaljnjimi besedami?

Gospa Kondelikova je hitro pogledala h kuhinjskim vratom, če so zaprta, udala se je neizogibnemu in je rekla polglasno:

»No torej, stari...«

»Rad bi videl, mamica, da bi se kar najmanj mešala v domače zadeve naših mladih —«

»Saj jaz se ne mešam, stari, je izustila gospa Kondelikova, »niti na misel mi ne pride...«

»No, pride ti na misel, pride, Betka«, je nadaljeval mojster mirno. »To današnje komedijo s to deklo si povzročila samo ti.«

»Moj bog, stari, sedaj veš, kako se je to zgodilo in kako čudno naključje je to bilo. Niti v petdesetih letih se ne primeri več, da bi Vejvarovi in Fejfarovi čakali istega dne deklo in da bi tako blizu skupaj stanovali. Kar sem na svatu, še nisem slišala kaj podobnega.«

»In zgodilo se je to, Betka! Ako bi si bila Pepica sama poiskala deklo in ko bi ji naročila, naj gre naravnost k nji domov —«

»Veruj mi, stari, da bi dala ne vem kaj, da se ne bi zgodila ta zmešnjava. Toda kar se sploh tega tiče, je to edina zadeva, v kateri Pepici lahko malo pomagam. Priznaj sam, da nima in ne more imeti skušnje, da bi se spoznala na deklo. — Spomni se, kaj sem z njimi sama izkusila v prvih letih, predno sem se navadila. In vsega tega bi jo bila rada obvarovala. Rada bi ji v vsem pomagala, dokler sem še pri moči in dokler še nisem prestara — in proti temu ne moreš biti, stari. To je najino edino dete.«

»Ne, mati, proti temu nisem. Toda samo povej, ali je to pametno, da bi imele njene deklo pri nas prestopno postajo, kaj?«

»To se je zgodilo danes, dragi mož, in drugič se ne zgodi. Ne bo menjavala deklo vsakih štirinajst dni.«

»Tega bi ji tudi ne privoščil, je rekel mojster. Toda kar se je zgodilo danes z deklo, se lahko zgodi drugič z drugim. Svetuj ji, pomagaj, kjer moreš, toda delaj to kolikor mogoče skrivaj. Veš, slednjič se tudi prevelika dobrota priskuti. Vejvara je zelo dobra duša, včasih celo šlapa, toda vse ima svoje meje. Nekega dne mu lahko pride naglo na misel, da je sam gospodar na svojem — in pravzaprav bi želel, da bi bil malo bolj odločen. In to je, kar ti hočem povedati. Pepica ne sme vedno gledati, koliko je pri nas ura. Vedno vidiš v Vejvari ljubimca svoje hčere, toda on je sedaj mož in bo tudi oče — in — kako bi se izrazil — ne sme se mu povedati, da je vedno od nas odvisen. Veš, mamica, ne smeva jima pihati juhe. Imela sta se rada, vzela sta se, in sedaj naj si življenje skomandirata po svoje.«

»Imaš prav, stari — prav imaš,« je pritrdila gospa Kondelikova. Zakaj bala se je že, da se ne bi mojster razburil in kaj očital, toda njegov nenavadno miren govor jo je potolažil. »Saj jaz tudi nočem ničesar drugega.«

»Veseli me, da to priznaš, je končal mojster svoje predavanje. »Zapomni si, da se človek tudi bonbonov prenahe — in slednjič se lahko prenaje tudi najsladkejša tašče. Ne pozabi tega, Betka...«

(Dalje sledi.)

venčevci, ali bi ne kazalo spustiti jednega članka o Šusterš. »uspehih« v delegacijah in o uspehih vaše »taktike« sploh? Če ne, bomo to delo opravili mi.

V nedeljo, dne 20. novembra, zvečer ob 7. uri se igra v celjskem Narodnem domu „Martin Krpan“, narodna pravljica v petih dejanjih.

Plesne vaje Čitalnice v Celju. V včerajšnjo tozadevno notico se je vrnila neljuba pomota. Vaje se vrše ob četrtyh od 8. do 10. ure in ne od 6. do 8. ure zvečer. Obenem prosimo cenjene dame in gospode začetnike, da pridejo ob nedeljah ob 2. uri popoldne, a drugi ob 3. uri popoldne. — Prireditelji.

v Iz Celja. Nadomestni rezervist Boštjan Slak iz Rinskih toplic je odšel že v nedeljo popoldne domu, pa se še do danes ni vrnil v Chemalvojašnico. Ne ve se, ali je zbežal ali se mu je pripetila kaka nesreča.

Konec W-stnovne zastave. Prejšnji teden je vihrala pri Westnu na velikem dimniku — brez dvoma na najbolj pripravnem mestu — frankfatarica. Toda bili so ji sojeni kratki dnevi; narava sama se je zarotila zoper njo, kajti zadnji petek je švignil naenkrat plamen, ne sicer iz zemlje, temveč iz dimnika ter jo ukončal.

Westnovi uradniki in delavci. Med prebivalstvom v Gaberjih se večkrat sliši, kako ljudomilo znajo ravnati z delavci razni gospodje v omenjeni tovarni. Prišlo je baje že tako daleč, da tam niti bolnikov več ne poznajo. Izmed delavcev ni nikdo kedaj bolan, kajti če zbolijo za dalj časa, preneha s tem biti tudi delavec v tovarni. Da se tega pred zimo vsakdo boji, je umevno, in umevno je tedaj, da so vsi ljudje zdravi. Vse to mogoče odgovarja modernim gospodarskim zahtevam, kam pa to pelje, kaže sledeči slučaj: Pred nekaj dnevi je pobral neki voznik na cesti iz Gaberja proti Vojniku moža, ki ni mogel več domov. Bil je to delavec omenjene tovarne, ki je trpel na nogah. Mož je bil poprej nekaj časa doma, a isti dan se je povrnil delat, ne da bi se popolnoma ozdravil. To, delavci, so dobrote, ki so jih vam nedavno obljubovali! Slišali ste njih besede in vidite njih dejanja.

v Iz Šmarja pri Jelšah nam pišejo z dne 15. nov.: Danes je bil šmarski kaplan F. Sinko, znani klerikalni petelin, obsojen zaradi razžaljenja časti na 15 K globe. Očital je namreč občinskemu redarju Jožefu Berglezu, da si je dobil od neke volilke na nepošten način pooblastilo. Ta volilka bojda ni vedela, kaj je podpisala. Pri prvi obravnavi dne 2. novembra je Sinko celo nastopil dokaz resnice, pri čemur je pa prav klaverno pogorel. Tudi gg. kaplanom ni dovoljeno krastiti svojemu bližnjemu čast in dobro ime. G. Sinku pa bo treba odslej še občutljivejše stopati na prste, da se bo naučil dobrih šeg in navad.

Brez pomoči v težki uri. Iz Kozjega se poroča: 12. tm. je bila posestnica Neža Kangler poklicana k sosedu Neži Simonič, da ji pomaga pri porodu. Kangler ni hotela iti, pač pa je opozorila, da se pošlje po babico Marijo Pirnat. A mož Simo nič je to odklonil, češ da je babica predraga in je poklical namesto babice neko prevžitkarico Ano Bračun, ki je že večkrat pomagala pri porodih. Tudi Bračun se je začetkoma branila, a nazadnje se udala prošnjam. Popoldne je Neža Simonič brez posebnih težkoč in brez pomoči Ane Bračun porodila zdravega dečka. Ko se je pa zvečer njeno stanje vsled krvavenja poslabšalo, je zopet zahtevala Bračun, da se pošlje po babico ali zdravnika, kar pa porodnica ni dopustila. Šele drugi dan, ko je Simonič umirala, so poslali po zdravnika, ki pa je došel pozno, ker je med tem porodnica že umrla. O tem slučaju se bo obravnavalo še pred sodnijo.

v Uboj. V Št. Ilju je bil v soboto med prepripirom v neki gostilni zaboden posestniški sin J. Flogi. Valentin Jazbec mu je sunil nož do ročaja v trebuh, nakar je Flogi kmalu umrl.

Požar. 28. okt. t. l. je v lesenem, s slamo kritek skladišču sena veleposestnika Jož. Murša v Spodnjem Krapju izbruhnil ogenj, ki je celo skladišče popolnoma uničil. Škoda je 1400 K. zavarovalnina znaša samo 200 K. — 11. t. m. je zgorelo gospodarstvo poslopje Alojza Belnerja vulgo Fürsta v Ščavnici. Ogenj je uničil vso krmo, zrnje in gospodarsko upravo. Posestnik ima škode 3000 K. Vsled krepkega prizadevanja sosedov se je posrečilo zabraniti, da se ni ogenj razširil na živinske hleve in stanovanje. Posestnikova žena je dobila močne opekline na nogah. Vzrok požara še ni znan.

Iz Polzele v Savinjski dolini. (Zahvala.) Lanski odbor za vzdrževanje in oskrbovanje šolske kuhinje v Št. Pavlu, je kupil iz svojega čistega preostanka za šolo Št. Pavel krasen izviren Singerjev šivalni stroj v znesku 212 K, za koji velikodušni dar se zgoraj imenovanemu odboru, osobito pa njegovemu predsedniku, veleocenjenemu gospodu dr. Kunstu, podpisani krajni šolski svet najtopleje zahvaljuje. Krajni šolski svet Št. Pavel v Savinjsko dolini, dne 13. novembra 1910.

Društvo jugoslov. železn. uradnikov, podružnica Zidani most, vabi na zborovanje, ki se vrši v nedeljo, dne 20. novembra 1910 v hotelu Juvančič na Zidanem mostu ob 5. uri popoldan. Dnevni red: 1. Volitev dveh podružničnih odbornikov. 2. Položaj slovenskega železniškega uradništva na Sp. Štajerskem in stališče, ki nam ga je zavzeti napram sedanjim razmeram. 3. Slučajnosti. — Tovariši! Pogovoriti se imamo o obrambi naših pravic na domači zemlji. Zadnji dogodki na Južni železnici na Sp. Štajerskem nas silijo, da zavzamemo jasno in odločno stališče tako napram raznim politikom, kakor napram upravi Južne železnice. Pridite vsi, katerim dopušča služba! Vsaka postaja bodi častno zastopana! Sveta stanovska dolžnost vsakega službe prostega tovariša je, da se gotovo odzove vabilu. **Odbor.**

v Sleparski pekovski pomočnik. 24 letni pekovski pomočnik Anton Kralj iz Kamenščaka pri Ljutomeru je imel z neko žensko ljubavno razmerje, katerega je pa izrabil, da je ljubici izvalil 250 K. Kot odškodnino ji je poslal poštno hranilno vložno knjižico glasečo se na 101 K. Ko je hotela ženska dvigniti denar pri pošti, so zapazili, da se knjižica glasi le na 1 K in je torej bila ponarejena na 101 krono. Proti sleparju se je vložila takoj ovadba pri okrajni sodnji v Cmureku; njegovo bivališče je dosedaj še neznan.

v Od pošte. Poštno ravnateljstvo je imenovalo absoviranega gimnazijalca Franca Zmazeka iz Maribora poštним praktikantom v Gradcu.

v Podružnico „Slov. Straže“, podpornega društva za klerikalno časopisje in volilno agitacijo, so ustanovili včeraj v Mariboru.

v V Selnici nad Mariborom je zgorela minulo soboto zvečer hiša posestnika Jožefa Jarca. Škode je 2400 kron. Posestnik je bil zavarovan a še ni plačal zavarovalnine.

v Maribor. „Gospodje sinovi“, mična ljudska igra se uprizori 20. novembra t. l. zvečer ob pol 8. uri v slovenskem gledališču. To je prva ljudska igra v tej sezoni, in ker vemo, da imajo ljudske igre veliko privlačno silo v sebi, npamo, da se gledišče napolni z mnogobrojuim občinstvom.

v Graški orfej prodan. Prva graška akcijska pivovarna je prodala graški orfej Alfredu Tittelu, ki je vodil ta velikomestni varijete kot ravnatelj z velikim uspehom že 4 leta.

Dopolnilne volitve v občinski odbor iz 3. razr. v Gradcu so se včeraj končale z zmago socialistov. Izvoljeni so socialisti Jože Pongratz, J. že Herzog, dr. M. Schacherl, Karl Sonnleitner, J. že Hartmann in Franc Rader. Nemško nacionalski kandidati, med njimi dež. poslanec Krebs, so propadli. Soc. kandidati so dobili največ 2.031, nemško-nacij. največ 1.527 glasov. Nemški nacionalski so silno poparjeni.

Druge slov. dežele.

v V Ljubljani je umrl šele 35-letni sourednik „Slov. Naroda“ g. Ivan Bavdek. Zapustil je ženo in 6 nepreskrbljenih otrok. Kruta usoda!

v Promocija. Abs. med. Andrej Jenko iz Ljube pri Škofji Loki, ki je napravil zadnja dva rigoroza z odliko, bo 25. tm. na dunajskem vseučilišču promoviran za doktorja vsega zdravilstva.

v V Dravo je skočil v Spodnjem Dravberku 70-letni občinski sluga in nočni čuvaj Anton Džman iz obupa, ker je imel poleg prostega stanovanja le še 36 K mesečne plače. Mož je utonil. Zapustil je vdovo enake starosti.

v Dvornim svetnikom je imenovan celovski okrajni glavar pl. Grabmayr o prihki vstopa v pokoj.

v Novega celovškega škofa dr. Kaltnerja je cesar danes v dvornem gradu na Dunaju zaprisegel.

v Kompenzacija? Kakor poroča „Slov. Nar.“, vlada v poučenih krogih mnenje, da je smatrati imenovanje dr. Josipa Tominka za ravnatelja gimnazije v Gorici za kompenzacijo za imenovanje Eisnerjevo. Da je tako argumentiranje, če je res obstajalo v vladnih krogih, naravnost drznoosmešno, nam pač ni treba posebej razlagati.

v Novo podružnico je otvorila „Ljubljanska kreditna banka“ v Gorici z današnjim duem. To je že četrta podružnica tega zavoda.

Uspeh slovenskega zrakoplova Rusjana v Zagrebu. V ponedeljek popoldne je napravil naš rojak Rusjan v Zagrebu svoj drugi letalni poskus. Pri tem vzletu so bili prisotni zastopniki časopisja in zagrebški korni poveljnik general Rade Gerba. Rusjanov zrakoplov je podoben Bleriotovemu letalnemu stroju. Vsi kovinski deli so konstruirani iz aluminija. Krmilar sedi zadaj za motorjem, da je vidna samo njegova glava. Rusjanov aparat je nemara med vsemi aeroplani najbolj podoben ptičjemu telesu. Najzanimivejše je na Rusjanovem zrakoplovu avtomatično krmiljenje, ki se ne izvaja z roko, marveč s celim telesom, ali pravilneje povedano, z rameni. Vsa krmila zrakoplovnega aparata so osredotočena v eni konstrukciji, ki se kakor tornister dene preko ram. Ravnotežje iskajoč zrakoplovec izvaja instinktivno z raznimi telesnimi okreti krmiljenje. Ob 3. uri popoldne Rusjan z letalnim poskusom ni mogel takoj pričeti, ker je nastal močan veter. Preteklo je dobre pol ure. Zrakoplov je držalo osem oseb. Ko se je veter nekoliko polegel, je Rusjan dal znak, naj aeroplan izpuste. Kakor blisk je aparat zdrčal po tleh ter se po zaletni razdalji kakih 30 metrov dvignil v zrak. To vse se je izvršilo tako precizno, da so bili gledalci naravnost očarani. Aeroplan je letel v visočini kakih 6 do 7 metrov, obrnil se je najprej proti zapadu, na to pa proti jugu ter se končno nalahno spustil na zemljo. Vkljub močnemu vetru se je tudi drugi Rusjanov letalni poskus sijajno posrečil. Korni poveljnik Gerba je čestital Rusjanu na krasno uspelem poletu.

Tržaški deželni zbor. V včerajšnji seji deželnega zbora je prišlo do velikega škandala, katerega so povzročili socialisti. Na razpravi je bila nanovo novela k stavbenemu zakonu. Proti tej noveli se je pojavila med poslanci večina opozicija. Socialisti so vzeli vso stvar iz svojega stališča, ter so vsakemu, ki je podal svoje pomisleke proti zakonskemu načrtu, očitali, da govori v interesu posestnikov hiš. Na koncu je zaklical socialistični poslanec Puecher članom večine, da so izsesavali mesta. Nato je nastal v zbornici velik škandal, člani večine so se dvignili raz svojih sedežev ter hiteli proti izhodu. Med nekaterimi člani večine in socialisti bi bilo prišlo kmalu do spopada. Zasedanje bi bilo moralo biti snoči zaključeno, oziroma bi se imela vršiti samo še kratka seja. Sedaj se ne ve, ali bo deželni zbor sploh še sklican, ali ne, ker vlada med poslanci večine razburjenje radi psovke, ki jim jo je zalučal poslanec Puecher v obraz.

Naše slovenske gospodinje zahtevajo povsod Kolinsko novo kavino primes ker je to najboljši in edini slovenski izdelek. 617 3

Dopisi.

»Brežiški Sokol« je priredil v nedeljo, dne 13. t. m. gledališko predstavo »Pri belem konjičku«, veseloigro v treh dejanjih. Igra je sicer stara, pa vkljub temu je še vedno času primerna in polna zdravega humorja. Med nekaterimi starejšimi igralci, katere smo že pri prejšnjih gledaliških predstavah občudovali, videli smo sedaj veliko novih moči na našem odru. Posebno se nam je omilila Meta, gostilničarka »Pri belem konjičku«. Pogodila je izborno koketno in resolutno gostilničarko liki izvežbani igralci; vsa čast, gospa Meta! Upamo, da nas bodele sedaj večkrat razveselili s svojim nastopom. Gospej Meti je prav mojstersko sekundiral g. Žan, prvi natak »Pri belem konjičku«; rešil je svojo ulogo mojstersko, kakor vselej. Poglobil se je tako v svojo ulogo, da smo imeli utis, da je svoj poklic v navadnem življenju zgrešil. Gospod Bucek je naš stari znanec na odru; glede temperamentalnega nastopa je tokrat samega sebe prekosil in mnogo smeha vzbujal s svojimi konservativnimi nazori. Pripomniti pa moramo, da je bila njegova maska, kakor tudi kostum popolnoma ponesrečen, kajti bil je bolj podoben kakemu divjemu lovcu, kakor pa solidnemu ljubljanskemu trgovcu; torej prosimo, da se vodstvo v bodoče tudi na to ozira. Dr. Kovača, kakor tudi gospico Tilko smo tudi že večkrat videli na našem odru; tudi tokrat sta svoji težavni ulogi dobro rešila, posebno je dr. Kovač tako dobro intrigiral, da je slednjič vendar dobil roko in sice Tilke. Gospod Ferina, kateri je sedaj drugič nastopil, se je potrudil, koliko je mogel, svojo ulogo dobro rešiti, zdi se nam pa vendar, da ni rojen za ljubavne uloge. Gospica Minka je za svoj prvi nastop izborno igrala in si je s svojim ljubkim šušljanjem takoj pridobila srce g. Jerine; reči moramo, da si jo želimo še večkrat videti. Častitljivi profesor Kopriva je delal vso čast svojim kolegom; tudi masko je imel izborni. Berač Martin, ki je tudi prvič nastopil, je tako pridno beračil, da si je lahko nazadnje piščance privoščil; pri tem mu je prav pridno pomagala Jerica, ki tudi ni nobenega »izpustila«. Upamo, da ostane stalna sotrudnica našega odra. Pohvaliti pa moramo tudi Amalijo, sestro g. Buceka, kuharico Pepco in hišno Liziko, kakor tudi natakarja Petra, malega pikola in hlapca Jarneja ter Miheca. Igra je bila dobro naštudirana, tako da igralci niso bili navezani na šepetalca; zato pa tudi občinstvo ni štedilo s ploskanjem.

Rojaki, spominjajte se prepotrebneega Sokolskega doma v Brežicah.

Po svetu.

Socijalistična pravna pogajanja v Pragi. Konferenca zastopnikov avtonomističnih in centralističnih socij. organizacij, ki se je pričela v Pragi v soboto, se je včeraj nadaljevala. Kot delegat slovenske socijalne demokracije je navzoč Etbin Kristan, Nemce zastopa dr. Adler. Od obeh strank so se stavili predlogi, ki naj bi dosegli spravo med češkimi in nemškimi socijalnodemokratskimi strokovnimi organizacijami. Razpoloženje je na obeh straneh prav miroljubno in upati se sme na končni sporazum.

v Dragi poljubi. Cesar Oton IV. je srečal na prehodu v Florenci krasno dekle iz odlične rodbine — Berto Bellincioni, prav ko je šla s svojo materjo v cerkev. Krasno dekle je cesarja tako očarala, da je skočil k nji ter ji ukradel poljub. To „razžaljenje“ je moral cesar drago plačati, moral je namreč dekletu podariti obširno veleposestvo Casentino v Romanji. — Grof Fulco v Marselju je v 11. stoletju nekemu dekletu podaril za en poljub vse svoje kmete, ki jih je imel v štirih južno francoskih pokrajinah. — Grof Sartovski je našel nekoč konteso Dunin ob robu gozdiča mirno spati. Prebudil jo je s poljubom. — Brata komtese sta hotela „žalitev“ oprati s krvjo, no končno sta se zadovoljila z odškodnino v znesku 10.000 rubljev, kar odgovarja našim 25.000 kron.

v Kitajsko vseučilišče. V Pekingu obstoji od letošnjega aprila državno vseučilišče, na katerem vladajo čudne razmere. Profesorji so tako preobloženi z učnimi urami, da je nemogoče, da bi se sami posvetili kakemu samostojnemu znanstvenemu delu. K temu prihaja tudi še nezaupanje, ki ga imajo Kitajci do tujih učiteljev. Kitajska vlada ve, da je med Kitaji na znanstvenem polju velika praznota, zato bi pa rada to praznoto zamašila s tem, da z najrazličnejšo snovjo tako preobloži mladi, da ne more imeti prav nikakega veselja do učenja. Pri tem izgube potrpljenje tudi profesorji, ko vidijo, da njihovim razlagam nihče ne sledi s potrebno pozornostjo. Zato so veseli tudi profesorji, ko je konec mučne šolske ure. Zdaj uči na pekinskem vseučilišču 13 inozemskih profesorjev.

Izboljšane prometne zveze po morju v Dalmacijo. V Trstu so se vršile konference med zastopniki avstrijskega Lloydja, parobrodne družbe „Dalmacija“ in Ragusea, ter zastopniki poštne in železniške uprave, v kateri se je razpravljalo, kako naj se dosežejo boljše zveze po morju z Dalmacijo. Izboljšanje, ki odpravi marsikatero pomanjkljivost, se vpelje z novim voznim redom, ki stopi v veljavo s 1. majem 1911 in ki vpelje mnoge izpremembe z ozirom na železniške zveze.

v Najstarejši avtomati. V današnjem veku raznoličnih avtomatov je vredno vedeti prvega mojstra, ki je počel delati avtomate. Bil je to mojster Archytas v Tarentu, ki je leta 408. pred Kristusom napravil iz lesa goloba, ki je letal. S tem golobom se je produciral v Rimu. Isti Archytas je sestavil tudi umetnega leva, ki je rjovel kakor živ in skakal dvajset korakov daleč.

Ljudsko štetje. Notranje ministerstvo je z ukazom z dne 2 t. m. v sporazumu z naučnim ministerstvom izjavilo, da nima nikakega principalnega pomisleka zoper to, da se ljudskošolski in meščanski učitelji uporabijo kot številni komisarji (revizijski organi) pri bodočem ljudskem štetju in sicer pod pogojem, da se s tem ne odtegnejo njihovi dolžnosti kot učitelji.

v Tolstoj na begu. Iz Tule poročajo, da se je zdravstveno stanje grofa Tolstega, ki je zbolel med potjo na Kavkaz, poslabšalo, vendar ne obstoja neposredna nevarnost za njegovo življenje. — Cela Tolstojeva rodbina se je odpravila včeraj iz Jasne Poljane k bolnemu grofu Tolstemu. — Najnovejša vesti se glase, da se poda grof Tolstoj, kakor hitro ozdravi, v spremstvu svojega zdravnika in svoje hčere Aleksandrovne na Kavkaz.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

Državni zbor sklican.

Dunaj, 17. nov. Avstrijski državni zbor je sklican dne 24. novembra.

Belezen grofa Tolstega.

Petrograd, 17. nov. „Petrogr. brzoj. agentura“ poroča iz Moskve, da poročilo o smrti grofa Leva Tolstega, ki leži bolan na postaji Astapovo, ni resnično.

Petrograd, 17. nov. „Petrogr. brz. agent.“ poroča iz Astapovega ob 9. uri zvečer: Vročina bolnikova znaša 37,9°, srce deluje le slabo.

Petrograd, 17. nov. „P. b. a.“ javlja ob 9 uri dopoldne da je imel bolni grof Tolstoj po noči 38,3° vročine, zjutraj pa še 38°. Spanje je bilo nemirno.

London, 17. nov. Reutersjev biro poroča ob 11 uri dop. iz Petrograda: Tolstoj še živi. Napačno poročilo o smrti je razširil knez Ooolenski.

Zapisnega krškega škofa.

Dunaj, 17. nov. Cesar je zapissegel novega krškega knezoškofa dr. Kaltnerja.

Potovanje angleške kraljeve dvojice v Indijo.

London, 17. nov. Oficijelno se naznanja, da nameravata potovati angleški kralj in kraljica v Indijo.

Podpis miru med Španijo in Maročanskim.

v Madrid, 17. nov. Špansko-maročanski mir in konvencijo sta danes tu podpisala španski minister za zunanje zadeve in maročanski odposlanec El-Mokri.

Hmeljski trg v Norimberku.

Norimberk, 17. nov. (Izv. por. „Nar. Dnev.“) Mal dovoz, mirna kupčija, cene nespremenjene.

Tržne cene.

Dunaj, 16. nov. Borza zakmetijske pridelke. Z ozirom na višje ameriške notacije je bila tendenca tudi tukaj trdna. Lastniki so zvišali svoje zahteve za pšenico in ogrski oves za 5, za avstr. oves 10 v. Promet je bil majhen.

Budimpešta, 16. nov. Mast. Svinjska mast 166, namizna slanina 139.

Praga, 1. nov. Sladkor. Surovi sladkor K 2075, nova kampanja K 2155. Tendence: stalna, vreme deževno.

Budimpešta, 16. nov. Žitna borza. Pšenica za april K 1091, rž za april K 788, oves za april K 828, kornuza za maj K 563. Pšenice se zmerno ponuja in kupnje, tendence mirna, promet 20 tisoč stotov, pšenica v efektivu in ostalo nespremenjeno, kornuza je bila trdna, termini so se srednje držali. Vreme oblačno.

Trst, 16. nov. Sladkor. Centrifugal pilés prompt K 28 do K 29½, za dobavo K 27¾ do K 28¾. Tendence lena.

Budimpešta, 16. nov. Svinjski sejm. Ogrske stare težke 140—142, mlade težke 148—150, mlade srednje —, mlade lahke — v kg. — Zaloga 24.335 komadov.

Zavod sv. Nikolaja v Trstu, zavetišče za brezposelne služkinje, je razposlal sledečo okrožnico, katero priporočamo premožnejšim štajerskim Slovincem v uvaževanje, osobito ker je v zavodu posebno mnogo služkinj iz Štajerskega. Evo: „Trst! — Veliko slišite o njem, malo pa veste o onem tukajšnjem sloju, ki prihaja sem posebno na zimo v velikem številu. In to so naše služkinje z dežele. Kam naj se obrnejo v tujem mestu, če nimajo službe? Zavod sv. Nikolaja je ono zavetišče, ki preskrbi vsako leto na stotine deklet s službo, hrano, večkrat celo s telesnim varstvom. Tu dobe zvešedne navodila, da ne zaresijo in padajo na slabo pot. Slov. služkinjam ohranjamo tukaj njih narodno zavest, ki je tako v nevarnosti pri italijanskih in nemških službodajalkah. Če pa s rbi zavod za naše služkinje, skrbi obenem tudi za naš naraščaj, kajti mnoga dekleta postanejo enkrat žene, matere. Pripomniti pa moramo, da je stališče služkinje v Trstu jako težavno. Dobro poznamo njih bedo, zato pa nikomur ne svetujemo, iskati si službe tukaj. Naš zavod ne

vabi deklet z dežele, skrbeti mu je le za one, ki so že tukaj, ki jim ni odprta druga pot. Opozorjamo osobito slavna županstva, naj bodo previdna pri izdajanju knjižic, in naj opozarjajo dekleta na nevarnost, ki jim preti v tujini. Umevno pa je, da je naše delo združeno z velikimi stroški. Prosimo pomoči pri vseh Slovincih, pri posameznikih, društvih in zastopih. Usmilite se teh deklet, naša prošnja naj najde odziv v Vaših človekoljubnih in rodoljubnih srcih. „Lačne nasičevati, popotnike sprejemati“, to je bila lepa staroslovanska lastnost, to je tudi veliko delo usmiljenja, saj bo Vaš dar rodil stotero sadu v korist zapuščenim slov. služkinjam v Trstu. Karla Ponikvarjeva, predsednica. — Maša Gromova, tajnica. — Roža dr. Gregorinova, Zinka dr. Rybáfeva, odbornici.

Ivan Teran, posestnik in gostilničar naznanja v svojem, kakor tudi v imenu svojih otrok in sorodnikov vsem prijateljem in znancem tužno vest, da je njega iskreno ljubljena, nepozabna soproga oziroma mati, gospa

Antonija Teran

danes v četrtek, dne 17. novembra, ob 8. uri zjutraj, po kratki, mučni bolezni, previdena s svetimi zakramenti za umirajoče v 32. letu svoje dobe mirno v Gospodu zaspala.

Sv. maša zadušnica se bere v soboto, dne 19. t. m. ob 10. uri dop. v cerkvi sv. Maksimilijana. Po sv. maši se prenese zemeljski ostanki drage pokojnice na okoliško pokopališče, kjer se polože k večnemu počitku.

Blago rajnko priporočamo v blag spomin in molitev.

Spodnja Hudinja, 17. nov. 1910.

Prodajalka

22 let stara, zmožna obeh deželnih jezikov, večša v mešani trgovini, išče službo do 1. decembra. Naslov na upravništvo tega lista pod „3452“. 622 3-2

Sukna

in modno blago za obleke priporoča firma

Karel Kocian

tvornica za sukno, Humpolec. Češko. Vzorci franko.

Zahvala.

Vsem, ki so nam ob prerani smrti nepozabnega nam očeta, starega očeta oziroma soproga, gospoda

Jakoba Zdolšek-a

veleposestnika v Okrogu pri Ponikvi itd.

izrazili svoje sočutje in nas na kakoršenkoli način skušali tolažiti, izrekamo tem potom najsrčnejšo zahvalo.

Posebno iskreno pa se moramo zahvaliti preč. gos. župniku Al. Kreftu za prekrasne besede, katere je spregovoril ob odprtem grobu blagemu pokojniku v slovo, nam pa v tolažbo. Pristrčno hvalo izrekamo tudi slav. načelstvu Posojilnice in okrajnega zastopa v Šmarju za podarjene vence in udeležbo pri pogrebu, istotako cenjenim p. n. gg. pevcem pod vodstvom č. g. kaplana M. Ašiča za milo petje ter slavnemu učiteljskemu zboru na Ponikvi, ki se je s šolsko mladino vred udeležil pogreba.

Končno bodi izrečena srčna hvala vsem, ki so se od blizu in daleč udeležili pogreba ter tako izkazali dragemu rajnemu zadnjo čast.

Okrog-Ponikva ob juž. žel., dne 15. listopada 1910.

Žalujoče rodbine:

Zdolšek-Pinter. Zdolšek-Šuc. Zdolšek-Anderburg.